

Oriëntaties bij de nieuw te vormen parochieploeg

De Parochieploeg

Algemene taakomschrijving

VERANTWOORDELIJKHEID dragen voor de PASTORAAL in het GEHEEL

van de te vormen PAROCHIE

- *De zorg voor Gods Woord, zoals het gesproken, gedaan en gevierd wordt in gemeenschap rond de verzen Heer (verkondiging, diaconie, liturgie).*
- *Opnemen van de zending van de Kerk in deze tijd – visie op en groei naar een kerkgemeenschap met missionair en initiërend elan.*
- *De evangelische zorg om de eenheid, om het geheel van de geloofsgemeenschap, op welk niveau bepaalde engagementen ook behartigd worden.*

Kernbegrippen

1. GELOOF – vanuit de Vader die ons samenroept

Het geheim van wie we als christen zijn, ligt niet in onszelf. Delen van geloof en spiritualiteit is cruciaal: zelf een groep zijn waar Kerk gebeurt, waar gemeenschap rond de Heer wordt beleefd.

2. BELEID – opbouwen missionaire Kerk vanuit visie op kernopdrachten

Richting geven aan gezamenlijke pastorale koers in (elke) plaatselijke gemeenschap(pen).

Visie op missionair en initiërend parochie zijn (zie nota Pastorale uitdagingen voor de nieuwe parochie), in wezenlijke en feitelijke verbondenheid met het bredere kerkelijk geheel van dekenaat, bisdom en wereldkerk.

3. NABIJHEID – verbonden met lokale (werk)groepen, gemeenschap(pen)

Zorg dragen voor lokale kerkgroepen die het evangelie ter plaatse belichamen.

Besef van samen Kerk zijn bevorderen (één parochie in...).

Fraterniteit cultiveren ('Zie hoe ze elkaar liefhebben').

Aanspreekbaar en betrokken zijn (antenne, luisterend oor).

Profiel van de leden

- Zijn gelovig en kerkelijk.
- Zijn inhoudelijk toegerust voor hun opdracht en bereid tot vorming (*cf. School voor geloofsverdieping*).
- Hebben voeling met wat er leeft in de gemeenschap(pen).
- Hebben goed zicht op de kernopdrachten van een parochie.

- Zijn bereid dragende kracht te worden op vlak (van minstens één) van de pastorale domeinen en zijn bereid daartoe verantwoordelijkheid op te nemen.
- Werken vanuit een gedeelde visie, ingeschakeld in het diocesaan beleid (zie *nota Pastorale uitdagingen voor de nieuwe parochie*). *De ploeg kan hier weliswaar samen in groeien.*
- Zijn communicatief en coöperatief.
- Zijn bereid zich te engageren voor het geheel en de concrete opvolging van deeldomeinen/taken.

Samenstelling van de ploeg

- **Leden 'van ambtswege':**
Enkel vrijgestelden met uitdrukkelijke en voltijdse benoeming in de territoriale pastoraal
 - *emeriti zijn niet van ambtswege lid*
 - *een goede mix tussen wel- en niet-vrijgestelden dient bewaakt te worden*
- **Leden vanuit bekwaamheid/draagkracht op (een) pastoraal terrein**
 - *niet vanuit vertegenwoordiging van een achterban (wijk, groep, oude parochie)*
 - *wel vanuit draagkracht, visie op missionair en initiërend elan (uitdagingen)*

Aandachtspunten

- Eén parochieploeg voor het geheel van de nieuw te vormen parochie: als motor in de groei naar één gemeenschap (van gemeenschappen) als vitale 'place to be' (mgr. Kockerols)
(vs. parochie als louter bodembedekkende structuur)
- Werken aan visie en beleid : werken aan lokaal beleid, als onderdeel van het diocesaan beleid...
 - *op vlak van de kernopdrachten: verkondiging, liturgie, diaconie (zie nota Pastorale uitdagingen voor de nieuwe parochie)*
 - *op vlak van gemeenschapsopbouw en samenwerking als één parochie*
 - *op vlak van coördinatie, organisatie, communicatie, financiës, secretariaat, logistiek, vzw's, vrijwilligersbeleid*
 - ...
- Geen louter 'vertegenwoordigingsmodel' vanuit verschillende (oude) parochies en geledingen.
Wel: beleidsploeg met behartigers van pastorale domeinen: daarvoor zorgen dat de competenties van de leden mekaar aanvullen, en streven naar een gezonde taakverdeling (verkondiging, liturgie, diaconie, gemeenschapsopbouw, jeugdpastoraal, administratie/logistiek...).
Uiteraard is anderzijds wel van belang dat de leden van de parochieploeg voeling hebben met wat ter plaatse (op tal van plaatsen dus) leeft; vanuit hun eigen lokale verankering kunnen de leden van de parochieploeg dus ook complementair zijn.
- De parochieploeg is geen 'superwerkgroep': niet alles moet tot in de puntjes praktisch uitgewerkt worden binnen deze equipe. Een goede wisselwerking en communicatie met de 'lokale werkgroepen/ploegen' is van groot belang (cf. infra).
- Het gaat over een samen gedragen en collegiale verantwoordelijkheid.
Ploegleden zijn geen hulpjes van de pastoor of van vrijgestelden.
- Taak van de pastoor
 - *Als priester is de pastoor allereerst verwijzing naar Jezus Christus als eigenlijke herder van de gemeenschap (in het algemeen en van de parochieploeg in het bijzonder).*

- *Van de parochieploeg is hij 'lid'.*
- *Als kerkrechtelijk eindverantwoordelijke draagt de pastoor binnen de parochieploeg in het bijzonder zorg voor het bewaren van de eenheid rond Christus.*
- *In de feiten worden beslissingen collegiaal genomen: transparant en in wederzijds respect.*
- Aandacht voor verjonging en evenwicht (m/v, leeftijd...)
- Belang van continuïteit én vernieuwing:
 - *Durven buiten de gekende vijvers vissen*
 - *Mandaten (van de ploeg en individueel) zijn in principe voor 6 jaar (individueel wel 1x hernieuwbaar)*
 - *Ook tussentijds ruimte laten voor vernieuwing*
 - *Dat de ploeg als ploeg voor 6 jaar benoemd wordt, sluit geen tussentijdse vernieuwingen uit.*
- Werkbaarheid qua samenstelling: 8 à 12 leden maximaal
- Afspreken rond taakverdeling binnen de ploeg (incl. rollen van moderator & verslaggeving)
- Zorg voor communicatie en aanspreekbaarheid

BIJLAGE – Draaiboek & tijdspad

Tijd nemen, proces ruimte geven... om te groeien naar nieuwe parochieploeg

- Niet snel of eenvoudig naam veranderen van bestaande stuurgroep of conferentie
- 'Ploegen in wording' of 'tussentijdse ploegen' kunnen in die tussentijd een andere naam dan 'parochieploeg' krijgen
(zelfs als de vorming al min of meer rond is)
- Streefdatum: juni 2018 (!) in elke nieuwe parochie 1 nieuwe parochieploeg met
Zending (met een zendingsviering)
Mandaat (vanwege de bisschop, voor 6 jaar)
- Op sommige plekken zal de vorming van de nieuwe parochieploeg binnen het geschetste profiel mogelijks ook vroeger kunnen dan juni 2018.

Transparantie

- Proberen om gemeenschappen zoveel mogelijk bij oprichting te betrekken :
- Parochianen informeren (K&L, homilie, infomomenten, parochiaal beraad...) over het opzet van nieuwe parochie én nieuwe parochieploeg (is tegelijk een vormingskans!)
- Parochianen laten participeren: evt. kans geven om mensen te suggereren voor de nieuwe ploeg
- Het perspectief (cf. supra) én de 'procedures' bij voorbaat helder krijgen binnen de bestaande ploegen... en communiceren (aanpak 'raadpleging', wie doet de 'aanduiding', timing...)

Praktisch

- Ivm de 'procedures': een haalbare en participatieve werkwijze afspreken
(minimaal: vanuit een ad hoc werkgroep mensen aanspreken [is eenvoudiger])
(maximaal: breder beraad [bewerkt een breder draagvlak])

- Ivm het ad hoc groepje dat over de samenstelling beslist:
Transparantie!
Moderator (in overleg met evt. andere pastoors) + deken + diocesaan begeleider zijn zeker betrokken, alsook enkele andere leden.
- De dekenale ploeg volgt de vorming van de nieuwe parochieploeg mee op en fungeert als 'klankbord' (cf. profiel, samenstelling, perspectief, aandachtspunten...)

Lokale werkgroepen/ploegen (1)

In de nieuwe parochie wordt het gelovig en kerkelijk leven vanuit éénheid gedacht, maar krijgt het (ook) handen en voeten op verschillende plaatsen en wijzen. Zoals in de lokale nabijheid aan mensen, het concreet maken van de diaconie (bv. ziekenbezoek, rouwenden), het gebed tijdens de week, uitvaarten, huwelijk,(eucharistie)viering op bijzondere momenten, een gezins- of bijbelgroep ...

Zo is de nieuwe parochieploeg ook geen 'superwerkgroep' die alles bespreekt, beslist en uitvoert. Ze is de motor van het geheel van de parochie, de coach van een bredere equipe van medewerkers. Maar ook rond de resp. kerkplekken in de nieuwe parochie zijn 'lokale werkgroepen/ploegen' nodig en zinvol.

Ze vormen een lokale schakels die de ééngemaakte parochie ondersteunen. Zij voeren geen eigen beleid, maar zijn de handen en voeten van de parochie. Ze vormen een bruggenhoofd, een of antenne van de nieuwe parochie op lokaal vlak. Deze mensen zijn in de feiten belangrijke aanspreekpunten van de parochie!

Ze belichamen de praktische uitwerking ter plaatse van het beleid van de parochieploeg en kunnen aan de ploeg voorstellen voor het beleid doen.

Deze mensen ter plaatse kunnen de bezielers van bewogenheid en eenheid zijn in het geheel van de nieuwe parochie.

Eventueel kunnen mensen uit voormalige parochieploegen (zo die per definitie niet al interparochiaal waren) die niet in de nieuwe parochieploeg zitten, hun dienstwerk voor de parochie in zo'n engagement verder gestalten

¹. Ter plaatse te bekijken welke term best gebruikt wordt (lokale *werkgroep* of *ploeg*).

geven. Maar ook hier wordt best tegelijk uitgezien naar vernieuwing en draagkracht rond de verschillende pastorale opdrachten.

Aandachtspunten

- Ook hier de zorg voor transparantie en aanspreekbaarheid!
(vb. publiceer namen van 1 of 2 contactpersonen per lokale werkgroep/ploeg vast in je bladzijden van K&L)
- Aandacht voor de plaats van een goed werkend secretariaat in dit samenspel
- Zorg voor een goede communicatie (2 richtingen) tussen parochieploeg en lokale werkgroepen/ploegen
- Maak afspraken over regelmaat contact/overleg tussen parochieploeg en lokale werkgroepen
(vb. 1x jaar samen?)
- Met de lokale werkgroepen/ploegen moeten anderzijds ook geen onnodige structuren gecreëerd worden. Op sommige plekken heeft het immers geen zin om hierin te investeren. Het 'lokale' in 'lokale werkgroep/ploeg' wordt altijd binnen kerkelijk perspectief begrepen.
- ...

- Aandacht voor goed vrijwilligersbeleid bij verandering
(Johnny Bambust, vormingsdagen voor parochieploegen 2015-2016):

Het parochiaal beraad

De parochieploeg treedt niet in de plaats van andere bestaande parochiale organisaties of groepen en maakt die niet overbodig. Om voldoende voeling te houden met het leven en de verzuchtingen ter plaatse, kan een parochiaal *beraad* van belang zijn.

In de schoot van de nieuwe parochie kan één tot tweemaal per jaar zo'n ruimer beraad plaats vinden om thema's te bespreken die voor het geheel van de parochie belangrijk zijn. Dit parochiaal beraad fungeert als een adviesorgaan.

Er vindt zeker een beraad plaats vooraleer de parochieploeg beslissingen neemt die ingrijpende wijzigingen in het pastoraal beleid inhouden.

Daarnaast kan het parochiaal beraad ook een middel zijn om een ruime groep parochianen op enthousiasmerende wijze te betrekken bij een project (bv. jongerenpastoraal, catechese op zondag, gezinsepastoraal, diaconale projecten...) waar voluit in geïnvesteerd zal worden... én het is ook een uitgelezen kans om een kort moment van verdieping of vorming te voorzien.

Praktisch:

- Kan ad hoc samenkomen, minstens 1x/jaar
- Hoeft niet per se een vaste samenstelling te hebben: wie zich betrokken weet, is welkom
- Maar de leden van lokale werkgroepen/ploegen worden er uiteraard wel verwacht, alsook de mensen van de werkgroepen die de grote domeinen van de pastoraal behartigen (verkondiging, diaconie, liturgie)
- De leden van de parochieploeg zijn vanzelfsprekend ook aanwezig
- In principe altijd bijeen te roepen bij grote beslissingen
- In het algemeen: adviserend en evaluerend van aard
- ...